

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Undervisningsministeren (K. B. Andersen): Herved tillader jeg mig at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om foranstaltninger mod lærermangelen i folkeskolen for det høje ting.

Den gældende lov af 1. marts 1962 indeholder en bestemmelse om, at forslag til revision af loven fremsættes i indeværende folketingsår. Ændringsforslaget går ud på at ændre denne revisionsbestemmelse, sådan at forslag til revision atter fremsættes i folketingsåret 1967-68, altså sådan at loven opretholdes i endnu 3 år. Som en følge heraf foreslås også de tidsmæssige grænser for bestemmelser i henhold til lovens bemyndigelse vedrørende elevtal i klasserne udskudt.

I bemærkningerne til forslaget er der gjort rede for de foranstaltninger, der er truffet for at afbøde lærermangelens ulemper, og for bestræbelserne for at dække lærerbeho- vet på længere sigt ved en udvidelse af seminariernes kapacitet. Idet jeg tillader mig at henvise til oplysningerne i bemærkningerne, for så vidt angår detaljerne, skal jeg her nøjes med at fremdrage nogle hovedpunkter:

Der er for øjeblikket ansat ca. 26.500 lærere i normerede stillinger i folkeskolen. Antallet af normerede stillinger er ca. 28.500. Af disse står altså ca. 2.000 ubesatte på grund af lærermangelen.

Dette er situationen på baggrund af de normeringsrestriktioner, der er fastsat i henhold til loven. Det timetal, der læses af seminarieuddannede lærere i folkeskolen efter de gældende timeplaner, svarer til en lærerstab på ca. 33.000 med hver 32 timer egentlig (det pligtige timetal). Den del af dette timetal, som ikke bestrides ved de besatte normerede stillinger, dækkes dels af særlige faglærere, dels gennem nødløsninger, herunder navnlig læsning af overtimer.

Men også det timetal, der faktisk læses nu, er påvirket af lærermangelen. Udskydelsen af de ved revisionen af folkeskoleloven i 1958 vedtagne successive nedsættelser af elevtallene i klasserne har begrænset opret- telsen af nye klasser, og selv om man be- stræber sig på at give undervisningen det ønskelige omfang, er der mange steder fore-

taget midlertidige nedsættelser af de nor- male timetal efter undervisningsplanerne. Det virkelige lærerbeho- v er derfor allerede i dag større end de nævnte 33.000.

Ser man frem over de næste 10-15 år, kan man antagelig vente en betydelig stig- ning i folkeskolens lærerbeho- v gennem en af skolepolitikken og samfundets alminde- lige dynamik betinget udvikling i retning af øget børnetal i skolen, nedsættelse af de maksimale klassekvotienter, arbejdstidsned- sættelser m. m., måske en efteruddannelses- ordning for lærerne. På den anden side vil eventuelle kommunesammenlægninger og anden centralisering nok kunne få en vis bremsende virkning på behovsforøgelsen gennem udligning af klassekvotienterne, som i nogle af de små offentlige skoler på landet — ligesom i de private skoler — er lavere end ved det købstadordnede skolevæsen.

Alt i alt må man være forberedt på, at det behov, der skal dækkes i 1980, vil ligge mellem 55.000 og 65.000 lærere alene i folkeskolen. Hertil kommer så det behov for seminarieuddannede lærere, som andre skoleformer og voksenundervisningen vil kræve og sandsynligvis vil kræve i sti- gende grad i de kommende år.

Det må i øvrigt understreges, at når man søger at anslå behovet i 1980 — eller som i bemærkningerne i 1975 og 1980 — er det, fordi man må regne med, at udviklingen inden da har udløst en række af de faktorer, der forøger lærerbeho- vet. Men man kan ikke se bort fra muligheden af, at disse faktorer udløses tidligere, sådan at behovet når de anslåede tal på et tidligere tidspunkt.

Konsekvensen af dette er, at tilvæksten af lærere må søges forøget så meget som muligt. Seminariekapaciteten er allerede ud- bygget væsentligt i de sidste år — fra 1961 til 1967 stiger dimittenttallet fra 1.750 til 2.900, altså med godt 65 pct. — og yder- ligere seminariebyggeri er optaget på bygge- og anlægsprogrammerne. Med disse kapa- citetsforøgelser som udgangspunkt har man anslået antallet af lærere i folkeskolen i 1975 og 1980 til ca. 44.000 og ca. 54.000. Det foran anslåede lærerbeho- v vil således ikke kunne dækkes, medmindre udbygningen af seminariernes kapacitet bliver fortsat. I denne forbindelse er det værd at mærke sig, at man i år trods udnyttelse af de eksiste-